Вірші з роману "Аліса в Країні Чудес"
Переклад Миколи Лукаша

* * *

Хороший крокодилонько,
Скачавшися в піску,
Пірнає в чисту хвиленьку,
Сполоскує луску.
Як він покаже зубоньки,
Привітно сміючись,
То рибоньки-голубоньки
Самі у рот плись-плись!

* * *

Стрів Бровко мишку в хаті
І почав їй казати:
"Я тебе позиваю,
Ходім, мишко, на суд.
Відкладать не годиться,
Будем нині судиться,
Бо на мене з безділля
Напав уже нуд".
Каже мишка Бровкові:
"Що за суд безтолковий —
Ні судді, ні підсудка
Ми не знайдемо тут".
"Сам я буду, мишутко,
За суддю й за підсудка;
Вже і вирок готовий —
Тобі буде капут".

* * *

— Ти старий, любий діду,— сказав молодик,-
І волосся у тебе вже сиве,

А стоїш вверх ногами й до цього вже звик,-
На твій вік це не дуже красиво.

— Молодим,— мовив дід,— я боявсь неспроста,
Що це може відбитись на мізку,
Та моя голова — я вже знаю — пуста,
На ній можна стояти без риску.

— Ти старий,— знову каже юнак до дідка,-
І, нівроку, гладкий, як діжчина,
А в переверти йдеш, крутиш хвацько млинка,
Ти скажи мені, в чому причина?

— Молодим,— мовив дід,— всі суглоби собі
Розтирав я чарівною мастю,
Коли хочеш — за гроші хороші й тобі
Дам коробочку-дві того щастя.

— Ти старий, в тебе щелепи наче й слабкі,
Не вжувать їм нічого, крім здору,-
Та ти гуску з кістками строщив залюбки,
Де ти взяв таку силу бадьору?

— Молодим,— мовив дід,— я постійно сварився
Із дружиною в день по три рази,
І від того мій рот на весь вік укріпився,
Мов стальні, мої щелепні м'язи.

— Ти старий,— каже хлопець,— і, справа ясна,
Твої очі вже добре не бачать,
А на кінчику носа ти держиш в'юна;
Хто навчив тебе, діду, трюкачить?

— Я тобі відповів вже на троє питань,
Та дурний все одно не мудрішає.
Ти з дурницями, хлопче, від мене відстань,
Вимітайся, бо вижену втришия!

* * *

Бурчи, кричи на немовля,
Лупи його, як чхає,
Що те чхання нам дошкуля,
Маля прекрасно знає...
Гу! Гу! Гу!

Бурчу, кричу на немовля,
Луплю його, як чхає,
Ото хай дурня не валя,
До перцю привикає!
Гу! Гу! Гу!

* * *

Мигай, мигай, кажанок,
Двигай, двигай казанок,
Понад нами пролітай,
Як сідаєм ми за чай.

* * *

— Трошки швидше, трошки швидше,— каже равлику тріска,-
Бо дельфін іде за нами, дуже ззаду натиска.
А омари й черепахи насувають звідусіль,
Всі на березі гуляють, всі чекають на кадриль.
Чи ти любиш, чи не любиш танцювати кадриль?
Чи ти будеш, чи не будеш танцювати кадриль?

— Ох же й радощів нам буде, ох же й жару ми дамо!
За омарами у море ми й самі полетимо!

Равлик каже: — Я боюся мандрувать по волі хвиль,
Дуже дякую, рибусю, не для мене ця кадриль!
Я не хочу, я не можу танцювати кадриль!
Я не хочу, я не можу танцювати кадриль!

— Яка не буде хвиля, до берега приб'є,
Ти ж знаєш — по тім боці ще другий берег є.
Від Англії до Франції по морю двадцять миль,
Не бійся, любий равлику, станцюємо кадриль!
Чи ти любиш, чи не любиш танцювати кадриль?
Чи ти будеш, чи не будеш танцювати кадриль?

* * *

Обізвався омар: "Хтось мене перепік,
Я обсиплюся цукром, щоб сік не потік".
І, як качка носок підтягає вуском,
Так він п'ятки свої вивертає носком.

Враз побачила я, завернувши за ріг,
Як рачиха з совою ділили пиріг...

* * *

Ідіть усі, старі й малі,
Вже суп парує на столі.
Ну хто тут не оближе губ?
Ох же й смачний черепаховий суп,
ах, який суп,
страх, який суп,-
Ох же й смачний черепаховий суп,
суп,
суп!

Ну, що та риба, дичина,
Садовина й городина?

Мені обід тоді тільки люб,
Як є на столі черепаховий суп,
ах, який суп,
страх, який суп,-
Ох же й смачний черепаховий суп,
суп,
суп!

..Черепаховий суп,
ах, який суп,
страх, який суп...

* * *

Чирвова Краля в літній день
Спекла смачний рулет,
Та той рулет, ще й пару котлет
Украв Чирвовий Валет!

* * *

Я знаю від них, що ви в неї були
Й сказали про мене йому.
Вважає вона, що я гідний хвали,
Лиш плавать не вмію чому?

Він їм передав, що я не пішов
(Так само гадають і в нас):
Коли вона справу порушить ізнов,
Ніщо не врятує вже вас.

Я дав їй один, вона йому два,
А ви нам, здається, три,-
Всі можуть довести свої права,
Все ясно, хитри не хитри.

Коли ж доведеться мені чи їй
Відповідати за гріх,
То він все одно не страчає надій,
Що ви не видасте їх.

Ще поки на неї той дур не напав,
Були ви в понятті моїм
Тим муром, який несподівано став
Між нами, між ними й між ним.

Що їй вони любі — йому не кажіть,
Ціну треба знати словам,
До вічного віку секрет бережіть,
Мені лиш відомий та вам.

* * *

Був смажень, і швимкі яски
Сверли-спіралили в кружві,
Пичхали пиршаві псашки
І трулі долові.

"Мій сину, бійсь Курзу-Верзу,
То кусозуб і дряполап!
Не знайся з птицею Зу-Зу
І велезнем Хап-хап!"

Меча-штрича він в руки взяв,
Підняв тропив ворожий слід
І в смужній думі спочивав
Під древом Діодід.

Та раптом чує глушний цвист,
Кругом немов могонь пашить,

В тримучім лісі никне лист —
Курзу-Верзу метить!

Він раз мечем! Він два штричем!
Отак штричаєм ворогів!
Зняв гмію золову з плечей,
Додвому посмішив.

"Ти вбив грозу Курзу-Верзу?
Мій хлопчику, ти чудодець!
"О сплавний день! Стрибай пісень,
Тодімо у ханець!"

Був смажень, і швимкі яски
Сверли-спіралили в кружві,
Пичхали пиршаві псашки
І трулі долові.

* * *

Близняк з Близнюком
Учинили бійку,
Бо Близнюк Близняку
Пошкодив торохтілку.

Тут чорний ворон прилетів
І з криком сів на гілку,-
Так налякав обох бійців,
Що враз забули спірку.

* * *

На небі грало сонечко,
Промінячко ллючи,
І хвилі в морі сяяли,
Як золоті ключі —

Дивуйтеся, чудуйтеся,
Бо це було вночі.

А місяць блимав пахмурно,
Сердитий був, як біс:
"Ну, що за сонце капосне —
Усюди пхає ніс!
Чи дня нема? Чого б ото
В чужі діла я ліз?"

Вода була мокрісінька,
Зате сухий пісок;
На небі ні хмариноньки —
Бо не було хмарок;
В повітрі ні пташиноньки —
Бо не було пташок.

Вусатий Морж із Теслею
Ішли по бережку
І гірко-гірко плакали,
Що стільки тут піску:
"Якби усе тут вимести,
Було б, як у вінку!"

"Щоб десять підмітальників
Поставити сюди,
Чи за півроку б вимели?" —
Питає Морж з біди.
А Тесля тільки схлипує:
"Пропали б їх труди!"

Ідуть, аж бачать — устриці.
Морж крикнув їм: "Привіт!
Ми дуже раді зустрічі,

Ходімо на прохід!
Ми чотирьох запрошуєм
До себе на обід!"

Мовчить найстарша устриця,
Лиш блимає на них:
Чого, мовляв, присікались
До мене, хитруни?
Нікуди йти не хочу я
З своєї мілини!

Та четверо молодшеньких
Враз підійшли до них,-
Умилися, прибралися
І взулись, як на гріх —
Дивуйтеся, чудуйтеся,
Бо в них немає ніг.

За ними й інші устриці
Посунули слідом,
Вони ішли і парами,
Й одинцем, і гуртом,
По пінних хвилях вистрибом,
По берегу повзком.

Півмилі Морж із Теслею
Йшли по сухій землі
І на привал спинилися
На кам'яній скалі;
За ними гуртувалися
Всі устриці малі.

"Тепер ми поговоримо,-
Вусами Морж повів,-

Про чоботи і човники,
Капусту й королів,
Чи скоро море википить,
Чи крила є в корів".

"Пізніш,— гукнули устриці,-
Перш дайте звести дух,
Бо ми ж усі гладесенькі
І нас стомив цей рух".
"Спочиньте",— Тесля вимовив,
Порадував гладух.

А Морж сказав: "Хліб є вже в нас,
Буханочка на з'їд,
До хліба оцту й перчику
Додати теж би слід,-
Як ви готові, устриці,
Ми почнемо обід".

"Але не з нас! — всі устриці
Тут крикнули навкрич.-
Невже ви, любі, зважитесь
На цю жахливу річ?"
А Морж сказав: "Дивіться-но,
Яка чудова ніч!

За вас ми вам же й дякуєм,
Бо ви такі смачні!"
А Тесля мовив: "Ріжтеся
Обом — йому й мені;
Чи ви поглухли, устриці?
Ви чуєте чи ні?"

А Морж ізнов: "О Боже мій!
Невже ми їх сюди
Із мілини принадили
Лише задля їди?"
А Тесля: "Їж, не бідкайся
Та масла менш клади!"

Морж заридав: "Ой, устрички!
Мені так жалко вас!"
Та вибирав, де більшенькі,
Глитав по три ураз
І до очей хустиночку
Підносив раз у раз.

"Ну, нагулялись, устриці? —
Знов Тесля річ повів.-
Додому, може, підемо?"
Ніхто не відповів...
Не диво — Морж із Теслею
Всі устриці поїв.

* * *

Хитун-Бовтун на стіні стояв,
Хитун-Бовтун додолу впав.
Хоч прибігла вся королівська рать,
Хитуна-Бовтуна не змогли вже піднять.

* * *

Узимку, як біліє сніг,
Співаю я пісень дзвінких.
Весною, як усе цвіте,
Скажу тобі про се й про те.
Улітку будуть довгі дні,
Ти зрозумієш ці пісні,
А восени, як жовкне лист,

Запишеш ти пісень цих зміст.
Я написав листа до риб:
"Якби хотіли, ви могли б".
А рибоньки морські дрібні
Прислали відповідь мені.
Їх відповідь була така:
"У нас причина є, яка..."
Я знов послав до них листа:
"Ваш лист — лиш викрутка пуста".
Послав листа, а рибки в сміх:
"Уже ми бачили таких!"
Сказав їм раз, сказав їм два —
Даремні всі мої слова.
Ну, покажу ж я вам смішок!
Узяв я добрий казанок,
А в казанок води набрав,
Як треба до подібних справ.
Тут хтось прийшов і став казать,
Що вже маленькі рибки сплять.
А я йому: "А ти піди
І знову рибок розбуди".
Команду викрикнув я цю
На саме вухо посланцю.
Тут посланець зробився лихий:
"Ви не кричіть, я не глухий!"
Хоч ти що хоч йому роби:
"Я розбудив би їх, якби..."
Тоді я штопора знайшов
І сам будити риб пішов.
Та в хату я ввійти не міг,-
Замкнув хтось двері, як на гріх.
Було те лихо не мале,
Тягнув за клямку я, але...

* * *

Боролись за корону Лев і Одноріг,
Лев Однорога у місті переміг.
Несли їм люди всячину — хто хліб, а хто пиріг,
А той, хто був сміліший, гнав їх за поріг.

* * *

Я все скажу, не потаюсь,-
Таїтися не слід.
Я бачив, як старий дідусь
Сидів коло воріт.
"Хто ти і з чого ти живеш?"
У діда я спитав,
І все, що він відповідав,
Я мимо вух пускав.

Старий сказав: "Я в ячмені
Метелики ловлю
І з ними страх які смачні
Вареники ліплю.
Я продаю їх морякам
В погоду штормову
І признаюся щиро вам —
Із цього я живу".

Та я придумував якраз,
Як вуса зеленить
І як би віяло зробить,
Щоб добре їх закрить,
І через те я не розчув,
Що говорив дідусь.
"Розповідай же!" — я гукнув
Та в лоб його лулусь!

Ізнов залебедів дідок:
"Живу собі, роблю,-
Як де знайду гірський струмок,
Візьму та й підпалю,
Хоч роблять із тії води
Помади дорогі,
Але за всі мої труди
Я маю три шаги".

Та я роздумував тоді
Ви знаєте над чим?
Як, ївши глину на воді,
Зробитися гладким.
І знову добре я труснув
Дідка, що зморх, як гриб.
"Розказуй швидше,— я гукнув,-
З чого їси ти хліб?"

"Збираю очі риб'ячі
На лузі у лозі,
Вставляю їх у гудзики,
Бо я таки й гудзій.
Я продаю їх дешево —
По шелягу за сто...
Хороші гудзики, та ба —
Їх не бере ніхто!

Я раків на сильце ловлю,
Копаю пиріжки,
З горбів колеса я роблю,
А з ям роблю діжки.
Отак живу, труджусь весь час,
Так заробляю гріш...
Охоче вип'ю я за вас,
Вгостіть мене скоріш!"

Це я почув, бо вже скінчив
Роздумувать над тим,
Як можна ржу змивать з мостів
Вином міцним, густим.
"Спасибі, діду, розказав
Мені ти — що і як,
І ще спасибі, що бажав
Ти випить на дурняк".

Тепер, коли ненарошне
Я пальця причавлю,
Або ногою на гвіздок
Зненацька наступлю,
Або як з'їм, бува, чого
І заболить живіт,-
Я плачу так, що ого-го,
Бо я пригадую того
Дідусика плаксивого,

Як голубочка сивого,
Як ворона хрипливого,
Як буйвола хропливого,
На очі миготливого,
На речі лепетливого,
Від старості хитливого,
Від горя юродивого
Дідка старенького того,
Що бачив я давно його
Колись біля воріт.

* * *

А-а-а, сонулі, в Алісиній люлі,
Поки до обіду, може б, ми заснули,
А після обіду підемо на гулі,
Спіте, королеви, люлечки-люлі...

* * *

Аліса задзеркальцям сказала: "Я сиджу
На троні у короні, ще й скіпетра держу.
Три тут королеви царять над усіма —
Біла й Червона, третя — я сама".

Хор: Налий же скоріше у чару чого хоч,
Бери, призволяйся, до чого хто охоч;
Кинь кішку у каву, а мишку у чай,
Три рази по тридцять Алісу привітай!

"Любі задзеркальці,— Аліса каже ім,-
Це честь для вас велика — я з вами п'ю і їм;
Три вас королеви вгощають недарма,
Біла й Червона, третя — я сама".

Хор: Налий же у чару чорнила чи смоли,
Щоб любії гості весело пили;
Змішай ситро із вовною, вино з піском змішай,
Сім разів по сімдесят Алісу привітай!

* * *

"Спершу рибку потрібно зловить",-
Це не важко, це може зробити й дитина;
"Потім рибку потрібно купить", —
Це не важко, як є в гаманці копійчина.

"А тепер мені рибку зваріть!"
Це не важко, це можна упорать на місці.
"І у миску її покладіть!"
Це не важко: хвилина — й вона вже у мисці.

"А тепер на вечерю несіть!"
Це не важко, їй-богу, не важко нітрішки!

"А тепер з миски кришку зніміть!"
Ох, це важко,— не здужаю зняти я кришки.

Як же, справді, ту кришку відкрить —
Прикипіла, бо риба якась клейкувата...
Ти подумай, що легше зробить:
Кришку зняти чи загадку цю розгадати?

* * *

Під ясним шатром небес
Поміж тихих сонних плес
Човен плив у край чудес.

А в тім човні малюки
Наслухали залюбки,
Як казали їм казки.

Літо сонячне пройшло,
Небо млою затягло,
Що було, те загуло.

Та ввижається мені
Знов Аліса вдалині,
В задзеркальній стороні.

І цікаві малюки
Наслухають залюбки,
Як їм кажуться казки.

У країні-дивині
Непомітно, як у сні,
Проминають ночі й дні.

Ніби човен чи порон
В золотий пливе затон,
І життя, неначе сон...